
VALÓSÁG

Rovatunkban ezúttal olyan interjúk részleteit közöljük, amelyek a Belvárosi Tanoda diákjaival készültek családjaikról és az iskolához, tanuláshoz fűződő viszonyuk alakulásáról. Az interjúrészletek mindegyike azt dokumentálja, hogy milyen súlyos terhekkel érkeznek az iskolába a felbomlott, vagy rosszul funkcionáló családokban felnőtt gyerekek, és mennyire akadályozza őket ez a teher a tanulásban ill. az iskola szabályaihoz való alkalmazkodásban. A velük készült beszélgetésekből az is kiderül, hogy milyen mérhetetlenül közömbösek és tehetetlenek problémáikkal szemben az iskolák és a pedagógusok, és ennek következtében milyen hosszan és reménytelenül kallódnak iskolás éveik alatt az elvileg nevelésre is hivatott intézmények között.

„Nincsenek közös emlékeink”

Légy szíves, mesélj először a családdodról!

A szüleim elváltak kiskoromban, lehettem olyan három-négy éves. Azóta édesanyám egyedül neveli a húgomat és engem. A húgom egy évvel fiatalabb, érettségizett és főiskolára jár.

Szoktál találkozni az édesapáddal?

Volt egy időszak, amikor abszolút nem, mert hogy ő priuszos és börtönben volt, és ez eléggé megviselt engem is. Biztos, hogy őt is. Akkor tagadás szinten volt a kapcsolatunk. Én letagadlak téged, ő letagad engem... Utána volt egy időszak, amikor nem jártam iskolába és ő azt mondta, hogy én nehezen kezelhető vagyok, azért nem lehet kapcsolatot teremteni velem. Én meg azt mondtam, hogy azért, mert ő börtönben volt, így nem beszélünk egymással elég sokáig. Aztán enyhült egy kicsit a kapcsolat, azt lehet mondani, hogy most baráti a kapcsolat közöttünk. De apa-fiú kapcsolat az soha az életbe nem lesz.

Milyen gyakran találkoztok?

Amilyen gyakran én elmegyek hozzá, egy hónapban egyszer vagy kétszer, de lehet, hogy egyszer sem.

Ő is ugyanebben a városban lakik?

Igen. Mindig az volt a baj, hogy nem tudtunk beszélgetni egymással. Mikor beszélő viszonyban voltam vele, akkor azt tudtam, hogy visszeres a lába. Csak ültünk, néztük a filmet és mondtam, hogy visszeres a lábát? Mintha ezt nem tudnám már évek óta. Mindig: igen, nem. Kérsz egy sört? Igen, elfogadom, megiszom, na jó, akkor megyek. Jó, szia, szia. Ez volt az, ami miatt nem láttam értelmét, hogy tartsam apámmal a kapcsolatot, mert minek. De, viszont, ha iszunk, elég jól el tudunk beszélgetni. Nem az, hogy berúgunk, elég egy sör vagy kettő, és akkor el tudunk beszélgetni egymással. De az nem egy állapot, hogy mindig részegen beszéljünk egymással. Meg hát nincsenek közös emlékeink. Nem voltunk együtt nyaralni meg sehol.

Az édesanyáddal?

Ő végeredményben egy angyal, már csak azért is, mert kibírt engem. Most elég jó a viszonyunk. Azok a kis csipkelődések, amik vannak, azok szerintem elengedhetetlenek. Volt nála is egy időszak, amikor az iskola mellé jártam és kivolt nagyon. Voltak nagy veszekedések, meg pincében aludtam, szóval nagyon durva dolgok voltak. De utána én mentem oda hozzá egyik szilveszteren, ellógtam a szilveszteri buliról. Mert, hogy ő egy idő után rám hagyott mindent, nem érdekelt, hogy hova megyek és mit csinálók, és mindig kedves volt. Az egyik szilveszteren hazamentem és ott ült egyedül. Akkor megbocsátott és újrakezdtük az egészet. Onnantól kezdve egész jó a viszonyunk.

Vele sör nélkül is tudtok beszélgetni?

Persze. Volt egy időszak, amikor pszichológushoz jártam, másfél évig jártam hozzá, aztán elegendő lett belőle. Rájöttem, hogy mi a francért megyek én pszichológushoz? Van nekem egy anyám, és vele is le lehet ülni beszélgetni. Nem azt mondom, hogy kitárulkozom az anyám előtt, mert azért az nem igaz, de beszélgetünk dolgokról.

Már általános iskolában is voltak problémáid az iskolával?

Általános iskolában nem, ott jó gyerek voltam. Ott szerettek, imádtak. A tanulmányi eredményemmel biztos nem volt gond.

Mi történt utána?

Nyolcadik után jelentkeztem egy kéttannyelvű gimnáziumba. Persze, nem sikerült a felvételem. Utána jelentkeztem épületgépész szakra, technikumba. Ott egy ponttal csúsztam le a felvételiéről és onnan irányítottak át B.-re gép- és készülékszerkesztőnek. Oda felvettek, majd küldtek az előző iskolából is papírt, hogy jutott nekem is hely. De akkor már azt mondta anyám, hogy ne. Jó lesz B., kollégium. Na jó, akkor maradok B.-n, pedig a másik iskola százszor nivósabb volt. Elkezdtem B.-re járni, koleszos lettem, átéltem az első egy-két hónapot mint új fiú. Azt nem mondom, hogy rossz volt.

Az iskola jól ment, 4-es felett voltam, az azt jelentette, hogy szabad szilenciumos voltam, tehát nem voltam köteles tanulószobára járni. Elvégeztem az első évet 4-es felett, semmi jel nem mutatott arra, hogy a másodikat már nem ott fogom befejezni. Jött a második, és akkor kiiratkoztam a kollégiumból, mert rájöttem, hogy távolságban nincs messze, és akkor már inkább otthon lakom, mint a koleszban. Elkezdődött a második év, ami elég rosszul indult. Korábban magyarból 4-es voltam, és akkor magyarból hirtelen beszédtem három egyest, meg anyagismeretből. Tele egyesekkel, úgy kezdtem az évet. És akkor úgy vettem észre, hogy rám szállnak a tanárok. Rám szállt a magyartanár is, és főként az osztályfőnök, aki az anyagismeretet is tanította. És akkor októberben bedobtam a kulcsot, azt mondtam, hogy ebből én nem kérek. Bejelentettem, hogy itt hagyom az iskolát. Egyetlenegy tanár volt, aki úgymond futott utánam, aki azt mondta, hogy nem, meg fogjuk ezt beszélni, látja az előző évi eredményeimet. Biztos, hogy ezen lehet javítani, majd megoldjuk. De én hajthatatlan voltam.

Akkor nem tanultál, hogy ennyi egyest beszédél?

Nem is az, hogy nem tanultam. Nyilvánvaló, hogy közrejátszott az a nyár, az a három hónap.

Nem is az, hogy nem tanultam, hanem ilyenek voltak, hogy röpdolgozat magyarból és ceruzával írtam és nyomtatott betűkkel. A nyomtatott betű eléggé megmaradt bennem, mert műszaki rajzot tanultunk elég nagy óraszámban. És akkor a tanár kijavította a dolgozatokat, és azt mondta, hogy egyes, egyes. Egyes azért, mert ceruzával írt, egyes azért, mert nyomtatott betűvel. És kaptam még egy egyest, hogy ezen gondolkozzak el. Gondolkoztam, de nem jutottam semmire. Azt mondta, hogy ez elég triviális, mert az első kettő is

egyed. Ilyen kis csipkelődések voltak, amin eléggé kibuktam. Anyagismeret órán is egymás után háromszor én feleltem. Szóval, furcsa volt. Mindegy, bejelentettem otthon is, hogy kiiratkozok év közben. Az anyám legalább hatvan évet öregedett, apám úgyszintén. És akkor, emlékszem, kiiratkoztam, eljöttek értem kocsival, úgy mentünk haza, hogy senki nem szólt egymáshoz. Elég feszült volt a hangulat. Hazamentem, és akkor jött a kérdés, hogy mit csináljak, mi lesz veled, fiam. Még év eleje van, iratkozzam át egy másik iskolába. Beiratkoztam Gy.-re... Szakmunkásképző és Szakközépiskolába, technikusira, nem tudom, valamilyen hűtőgépszerelő szakmára. Nem tudom már, mi volt a neve pontosan. Év közben bementem, nekem elméletileg ott kitűnőnek kellett volna lennem, nagyon alacsony szintű volt a képzés. Ki kellett volna a kisujjamból ráznom mindent. Ez most megint olyan hülyén hangzik, persze, én is ludas voltam a dologban, de közbejött a bürokrácia. Akkor vezették be ezt a számítógépes rendszert és nekem rengeteg papírral kellett mászkálnom. Át kellett mennem B.-re azért a papírárt, meg azért a papírárt. Közben az órákról ki kellett mennem az igazgatóhoz. Valahogy mindig úgy jött ki, hogy fizika meg kémia órákról hiányoztam, amit egy csaj tartott. Tök véletlenül, mindig úgy mentem el, hogy így jött ki. Egy hét után azt vettem észre, hogy mondta, hogy jó lenne most már tanulni, mert három egyesem van. Pedig én egy hét alatt egy órán sem voltam. És akkor különösebben nem is magyarázkodott, hogy miért van ez a három egyes. Én meg úgy döntöttem, hogy ebben nem leszek partner, úgyhogy a következő hetet azt nem jártam, nem mentem be. És akkor két hét után onnan is kiiratkoztam.

Azt az egy hetet meg szórakozóhelyeken töltöttem reggeltől estig. Egész nap követett az édesanyám. Morbid volt: mentem az egyik haverommal és ő mondta, hogy nem a te anyád az a bokorban? Szóval leskelődött, meg minden. És akkor rákérdeztünk, hogy hova megy. Pont ott volt egy szabó ktsz, és mondta, hogy oda bemegy valami ruhát megnézni. Hát persze... Tudta ő is, hogy kiiratkoztam két hét után.

Közben akkor már a húgom elsős volt S.-en egy kísérleti gimnáziumban. És akkor, anyám jött, hogy felvételizzek oda, még év eleje van. Felvételiztem, angol szakra akartam menni. Simán megírtam a felvételit, szóbeliztetek meg minden. Mondták, hogy most már csak a német tagozaton van hely. Ami azt jelentette, hogy a húgom osztálytársa leszek, meg, hogy egy évvel idősebb a többiekénél. Na jó, belementem. Kedden felvettek, szerdán bementem. Első óra emberismeret vagy anyanyelv óra volt, azt végig is ültem. Jöttem le a lépcsőn, és a húgom egyik osztálytársa felbuktatott. Lezúgtam a lépcsőn, felálltam és fenn állt a csávó. Nem volt olyan kis darab. Mondta, hogy hát sikerült ide benyálaznom magam év közben. Én először próbáltam magyarázkodni, hogy nem, mert felvételiztem. Ő meg csak mondta, hogy benyálaztam magam. Én meg rájöttem, hogy mit magyarázkodom ennek. Nem vagyok én egy agresszív típus, de felmentem és adtam egy pofont neki. Persze pont azt látta meg az ügyeletes tanárnő, semmi mást, csak azt a pofont. Rögtön behívtak az igazgatói szobába és elkezdte mondani az igazgató, hogy ezt nem lehet csinálni ebben az iskolában, elkezdem bomlasztani a közösséget. Mondtam, hogy nem. Ő nem mondta, hogy én ki vagyok rúgva, de én jobbnak láttam ezek után, hogyha angolosan távozom. Bejelentettem, hogy kiiratkozom, úgyhogy csütörtökön kiiratkoztam az iskolából.

Anyám ekkor már 120 éves volt kb. Utána el kellett hogy menjek dolgozni. Akkor nagyon durva lett a helyzet, nagyon sokat ittam, de úgy, hogy minden nap. Nem csináltam semmit, csak feküdtem meg aludtam, meg részeg voltam. Nem tudom, hogy honnan volt pénzem, ez a mai napig talány. Nem csórtam soha. És akkor mondta anyám, hogy el kell, hogy

menjek dolgozni, mert ezt ő így nem bírja, és amit keresek, abból is haza kell, hogy adjak, mert hogy itt lakhatom. Elmentem dolgozni a Gy.-i Bútorgyárba 45 Ft-os bruttó órabérért.

Mit csináltál?

Semmit, segédmunkás voltam, farostlemezeket pakolgattam, napi 8 órát, iszonyú nagy por volt. Volt, amikor még tovább benn maradtam túlórázni. Emlékszem, hogy örültem, amikor felvitték az órabéremet 47 Ft-ra. Azt meg kellett ünnepelni. Na mindegy, azt a helyet mindenféle okokból ott kellett hagynom. Nem lehetett rám számítani abban az időben. Vagy úgy mentem be, hogy nagyon rosszul néztem ki az előző estétől, vagy pedig annyira fáradt voltam más miatt. Nem iratkoztam ki, csak pechemre ott dolgozott a keresztaám és kaptam tőle egy marha nagy pofont. Úgymond atyai pofont. A szüleim soha nem vertek. De az elég kemény volt. És utána még be kellett mennem 2–10-ig dolgozni. Azt hittem, ezzel a pofonnal vége, és ő elintézi a papírmunkát. Be kellett mennem és tök ciki volt. Már három napja nem mentem dolgozni. Nem haragszom a keresztaámra, mert ő ilyen, apám helyett apám. Otthagytam a BUBIV-ot és akkor elmentem dolgozni a K. panzióba, ez lenn a határ mellett, egy 4. osztályú étterem volt.

Ez egy kemény időszak volt, abból a szempontból, hogy rengeteget kellett, hogy dolgozzak; én voltam a legfiatalabb, 16 éves. Papíron kerestem 5 500 Ft-ot, kézhez kaptam 12 000 Ft-ot, plusz a borraalót. Az egy 4. osztályú étteremben egész jó volt, 10 százalék nem volt kis pénz. Úgy volt, hogy két nap munka, két nap szabadnap. Ez a két nap munka úgy állt össze, hogy délelőtt 10-re kellett bemenni, pakolgatni, kinyitni 12-kor az éttermet, éjfélkor volt hivatalosan a zárás, de ha adtak x összeget, még utána maradhattak. Ugyanez másnap, haza se mentem, ott aludtam. Utána jött a két szabadnap, ami abból állt, hogy végigaludtam az egészet, teljesen ki voltam ütve.

Azért is ki voltam ütve, mert akkor nagyon elkezdtem piálni. Nekem ez a felszolgáló szakma nagyon nem jön be. Italok között kellett dolgozni és kurva kemény volt a meló. Kivinni 6–7 tányért kézben, meg a tálcát, közben sietni. Meg az, mikor az ember az első két hétben úszik, minden szalad vele, közben meg: pincér, pincér. Főbe löttem volna magam legszívesebben. Akkor elkezdtek csúszni a sörök munka közben. De ezeket mindig kiizzadtam vagy lefutottam. Nagy volt az étterem és lehetett rohángálni a pincébe le-fel. Megvolt a napi 15–16 üveg sör.

Egy tányért sem ejtettél le?

Nem, iszonyú pörgős volt a meló. Kimentem, megittam a felét, pörögtem, majd utána a másik felét. Majdnem mindenki ivott egy kicsit, de annyit nem, mint én. Gondolhatod, hogy akkor két nap után, hogy néztem ki. Senkivel nem is találkoztam. Hazamentem, leadtam 5 000 Ft-ot anyámnak és aludtam. Vagy még haza se mentem, ott voltam K.-ban két hétig. Pénz dögivel volt. Személyzeti taxi járt nekem. Ez amúgy is működött, ha nem a K.-ban vagy otthon voltam, hanem bárhol. Minden tök jól ment, rengetegen valutával fizettek, dollár, márka. Volt, hogy csak márkában vagy dollárban vittem haza a fizetésemet. Szóval, pénz az volt dögivel. Én meg egyre jobban ütöttem ki magam. Csúsztam le. De azért a feladatokat mindig elvégeztem, az biztos. Jött utána egy váltás, mármint a főnökségben. Az új főnök egy piroslámpás házat működtetett, lányokat futtatott meg ilyenek. Én két hónapja dolgoztam ott egy lánnyal, aki már régebből ismerte. Mondta, hogy ez egy nagy szemét, mert elhúzza a mézesmadzagot az ember előtt, aztán kibaszik vele. Fialat voltam, kellett a munka, aztán maradsz vagy mész. Maradok, most mit csináljak. Mindenki elment, nem maradt ott senki, csak én, de már nekem muszáj volt. Fizetni kellett haza is, meg csábított a sok pénz. Jól éreztem ott magam. Az új főnök alatt még többet kerestem.

Kurva jó volt, még többet kellett hogy dolgozzak, de még többet kerestem. Dolgoztam azt a két napot és akkor mondta a főnök, hogy plusz pénzért elvállalnám-e a portásságot, a két nap szünetemben. Persze. Az megint egy adu ász volt, mert plusz pénzt fizetett és közben jöttek olyan vendégek, akinek felesége van és hozta a szeretőjét. Számla? Nem kell. Odaadott két rongyot, csak egy negatívuma volt: utána áthúzni az ágyat. De két rongyért, érted, megérte.

Tiéd volt a két rongy?

Persze, számla nem volt róla, a szennyest nem nézték. Iszonyú pénzek mentek ott. Ez volt a mézesmadzag. Nagyon jól bejött, de utána jöttek a gecizések: kezdtek eltűnni italok. Két nap után, amikor átadtam a pultot, mindig placcolni kellett és vagy átveszi a másik, ha rendben találja, vagy nem. A placnál nem lehetett csalni. Vezetve volt a számla, volt a placckönyv, meg volt az ital. Pont ezért nem loptam, mert minek. Kurva jól kerestem, minek lopjak. Majd eltűnt egy 2,5 dl-es Unicum, két karton Marlboro cigaretta... És akkor kire lehet fogni? A legfiatalabbra, az meg én voltam. A többiek tapasztaltabbak, akik már benne vannak a szakmában mióta. Ha most én megkérdőjelezem az ő szakmai mivoltukat, akkor engem lecsapnak fél perc alatt. Hiába mondtam, hogy dehát nem én voltam. Egyszer levontak a fizetésemből pár ezer forintot. Ezt még elnéztem. De aztán jöttek sorozatban ezek a gecizések. Egyszer azt mondtam, hogy na, akkor én most kilépek. Akkor már nagyon feszült volt a hangulat, nagyon rosszul éreztem magam. Mondta a főnök, hogy nem, meg lesz oldva, elsimítanak mindent. Én hülye, persze, oké, akkor maradok. Ha te mondd főnök, akkor maradok. És akkor két hét múlva kirúgtak őket.

Miért rúgtak ki?

Hát azért, mert tűntek el az italok. Emlékszem, a fizetésemért mentem, amit meg kellett volna, hogy kapjak, 12 000 Ft-ot. Mentem, odaadták a borítékot, és 167 Ft volt benne. 167 Ft. A többi levonták. Álltam és nem érdekelt. Egyszerűen nem fogtam fel. Mentem haza, a borraival megvolt. Otthon ébredtem rá, hogy kurva nagy hülyeséget csináltam. Az anyám kiabált. Mindegy, nem is kaptam vissza a többi. Még így sem jártam rosszul. Amikor még a K.-ban dolgoztam, elmentem estire, egy négy szakmás, cukrász, szakács, portás, felszolgáló suliba. Oda kb. egy hónapot jártam. Azt azért hagytam ott, mert nem volt jó a közösség. Bementem, és nem is az, hogy legalább láttam volna kis csoportokat, hogy na ez egy banda, meg ott egy másik és csak te vagy egyedül. Mert akkor az ember még be tud illeszkedni valahogy, ha akar. De nem, ott 30 ember 30 felé ment. Ott senki nem szólt senkihez. Nem tudom, hogy ez miért volt, de tök nyomasztó volt. Két embert nem láttál, aki beszélt volna. Mindenki ott cigizett és senki nem ment oda senkihez.

És te próbálkoztál ott valakivel beszélgetni?

Próbálkoztam. Az egyik gyerekkel eljutottunk odáig, hogy a sörökről beszélgettünk. Állítólag egy nagyon sokféle márkájú sört ismert. Ennyi. Eddig jutottunk el. És akkor kiiratkoztam. Utána megint egy ideig pihi, bulizásokkal. Volt egy törzshelyem, a K., ahol reggel 6-tól hajnal 2-ig ott voltam.

Reggel 6-tól?

Persze, sulis helyett oda mentem. Már ott voltam nyitáskor. Az volt a családom. Volt ott egy nagyon jó barátom, az S., akit nagyon szerettem, meg most is szeretek. Az volt az életem. Ott ettem, ott ittam, ott végeztem el a szükségleteimet. Mindent ott csináltam, ott éltem. És akkor mondták az unokatesóim, hogy ez a gyerek nagyon szereti az italt, meg szeret ilyen helyeken lenni, és pont itt a akkor Pesten indult egy bármixer tanfolyam. 20 000 Ft, de biztos, hogy érdekelni fogja. Jöjjen fel hozzánk lakni ingyen. Anyámnak tetszett, nekem is

persze! Befizettük a 20 000 Ft-ot és én már ott is voltam. Amíg el nem jött a vizsga. Ez egy két hónapos tanfolyam volt, szakmunkás-bizonyítvánnyal zárult. Tök jó volt, megtanultam, hogy hogyan készítik a sört, mit mivel érdemes inni. Tök jó volt az egész. Ide jártunk a Grand Hotel Hungária bárjába gyakorlatra. Ráztuk a sékert, szólt a zene. Tök jól éreztem magam.

Akkor is ittál?

Persze, persze. Minden gyakorlatról úgy jöttem ki, hogy alig álltam a lábamon. Csináltam ilyen koktélokat. Én voltam az első, aki megkóstolta. Nálam valahogy mindig elfogytak ezek a dolgok. Nem is az, hogy sokat ittam, hanem össze-vissza. Mindent megittam, ami a kezem ügyébe került, és olyan rosszul lettem a gyakorlat végére, hogy már ráztam mindent. El lehet képzelni. Jó, hogy nem voltak vendégek akkor. De nagyon szeretett a mesterem, meg én is őt. És akkor eljött a vizsga. Hazamentem, és vasárnap kellett volna, hogy visszajöjjek, mert hétfőn lett volna a vizsga. Gyönyörű szépen megvoltak a tételeim. És valamin vasárnap összeveszttem az anyámmal, de elég csúnyán. Azt mondtam, hogy nem érdekel, nem megyek fel ma Pestre, majd felmegyek hajnalban. De nem tudtam, hogy mikor lesz a vizsga. Azt tudtam, hogy hétfőn, de azt már nem tudtam, hogy hánykor. Felmegyek hétfőn, úgyis 10-kor lesz a vizsga. Feljöttem hajnalban, megálltam a Keletiben. Az volt a durva, hogy az összes tételém ki volt dolgozva, meg tudtam is őket. Egy piti vizsga lett volna. Álltam a Keletiben, és nem mertem elmenni vizsgázni. Vizsgadrukkom lett. Én nem fogok tudni átmenni. Eldöntöttem, hogy nem megyek vizsgázni. Álltam a Keletiben, a következő vonat délben indult vissza. Kurva hideg volt, álltam, fagyoskodtam. Délire megvettem a jegyet, irány vissza Gy-be. Közben megcsináltam a vizsgadolgozatomat. Üres lap, kérdések, ráírva a válaszok. Ráírva hiányos válaszok, aláírva, hogy nem sikerült a vizsga, vagy nem felelt meg, valami aláírás. Megnyugodtam, bemutatom, abszolút korrekt, és nem keresik rajtam a 20 000 Ft-ot.

Akkor anyámmal még nem volt ez az anya-fia viszony, akkor még anyámat könnyedén átejtettem minden lelkiismeret furdalás nélkül. A húgomat nehezebben, elég nehezen tettem át magam azon, hogy a húgommal kibaszta. De szerencsére, elég erős kislány és elég jól bírta. Neki is nagyon sokat lehet köszönni. Az volt a durva, hogy nem is a családot, hanem olyan embereket cseszttem át, akik akkor tök közel álltak hozzám, a barátaimat. Mondták: voltál? Persze. És sikerült? Nem, nézd meg. Óh, na gyere, meghívlak valamire. És én gusztustalan módon elfogadtam, gusztustalanul egész este nyomattam, hogy milyen volt a vizsga és mennyi gyereket meghúztak. Ez elég nehéz volt, de egész jól ment. Persze, az unokatesóim telefonáltak, hogy hol voltam, meg hogy miért nem voltam ott. Anyám betelefonált az iskolába, hogy T. vizsgázott? Nem, hát itt vártuk, ki volt töltve az oklevele. Mindenki átment a vizsgán de ő nem volt itt. Hazamentem, az anyám elég rosszul nézett ki. Nem is a 20 000 Ft miatt, hanem, hogy lehetek ennyire gátlástalan. Azt mondta, hogy nem hiszi el, hogy én a fia vagyok. Mondtam, hogy hát istenem, van ez így. Most ez így jött ki.

„Én meg csak kallódtam”

Mesélj egy kicsit a családról.

10 éves koromban elváltak a szüleim, azóta a nagymamámmal meg anyukámmal élek együtt. Kisebb-nagyobb összezörrenésekkel, de úgy összképben végül is jól megvagyunk. Testvérem nincsen hála istennek.

Miért hála istennek?

Hát azért, mert azt nem kívánom senkinek, hogy volt egy apám, akit imádtam meg szerettem, meg minden, és elment, és nincs többé. Nem kívántam volna a testvéremnek, hogy ugyan-ezt átélje, ezt a helyzetet, amit én mondjuk így 10 év alatt átéltem, azért mondtam, hogy hála istennek. Meg hát akkor sokkal nehezebb lenne fenntartani magunkat, nem is tudom, hogy tudott volna anyám két gyereket eltartani, egy is sok. Szóval akkor nagyon-nagyon kellett volna mindent szálkázni, hát mindegy, így végül is szerencsém volt.

És mi lett a papáddal?

A papámmal semmi nem lett tulajdonképpen, hanem elváltak a szüleim egy nő miatt, aztán az lelépett tőle, aztán végül is semmi. Szóval valahol van a nagyvilágban, fogalmam sincs, hogy hol van, mit csinál, mit dolgozik. Azt tudom, hogy most már a harmadik feleségét fogyasztja.

Azóta nem is találkoztál vele?

Nem, 8. félévben volt a továbbtanulás, hát ugye elég szarul tanultam, és gimnáziumba nem vettem volna fel rendes felvétellel, ez ugye egyértelmű. És akkor bejött, mert neki is alá kellett írni ezt a papírt, és akkor mondta, hogy Úristen, mert hát addig sem tudott rólam semmit, csak hébe-hóba találkoztunk. És akkor azt mondta, hogy Úristen, egy ilyen ember jobb, hogyha elássa magát, meg felköti magát, mert egy elveszett ember mit akar így csinálni.

A bizonyítványod miatt?

Igen, igen. Meg, hogy egy normális iskolába nem fognak felvenni, ezt gondolta. És akkor mondta, hogy na jó, akkor kitagadlak. Mondjuk ennél sokkal durvábban játszódtott le ez a dolog, de végül is ez a szituációnak a lényege. Aztán azóta nem is találkoztam vele, most már lassan hét éve.

Ezt hogy bírtad megemészteni? Mondtad, hogy szeretted az apádat.

Hát sehogy, sehogy, sehogy.

És akkor megváltozott, vagy mi baja lett?

Nem, egyszerűen meghülyült, ennyi. Kaszkadőr lett és bekerült egy olyan társaságba, akik úgy élnek, hogy nő, pia, éjjel-nappal csak isznak meg részegek, szóval az egy életforma. Korábban ő sportolt, profi öttusázó volt, semmi probléma nem volt vele. Utána kezdődtek el a bajok, amikor a sporttól teljesen elvált. Végül is hívták, hogy menjen el edzőnek, de ez neki jobban tetszett, érdekesebb, izgalmasabb. Leugrik egy hét méteres házról meg kiugrik egy gyorsvonatból, meg mit tudom én. Ez izgalmasabb meg olyan vagány, keményebb dolog, szóval, nem tudom. Aztán ugye jöttek a nők, rájuk akaszkodtak, aztán már nem volt megállás. Így tudom ezt összefoglalni.

És milyen az édesanyáddal a kapcsolatod?

Régen nagyon rossz volt, amikor még más voltam, mint most. Akkor nem értettük meg egymást, nem azt mondom, hogy elítélt, mert hát a gyereket nem ítéli el az ember, de nagyon sokat sírt, hogy nézek ki, meg egy csomó ilyen atrocitás ért ebben az időben engem emiatt, és hát ugye féltett, és akkor nagyon rossz volt a kapcsolatunk. Most is vannak azért néha problémák, mert néha ideges vagyok, valami nem sikerül, akkor mindenkivel idegesebben bánok és akkor durván szólok hozzá. Vagy amikor ő nagyon fáradt, mert 8–9-kor szokott általában hazajönni, mert addig dolgozik, akkor meg ő ideges, bármilyen kis apró szarért egyszerűen fel tudja magát húzni. De már nincsenek hangos veszekedések, szóval most már nincs ordítózás, hanem csak veszekedés.

És mennyi mindent beszéltek meg az édesanyáddal?

Hát tulajdonképpen nem szoktam vele beszélgetni. Szóval jó, ez hülyeség, mert szoktam vele beszélgetni, de ilyen dolgokról nem nagyon szoktam vele beszélgetni. De az az igazság, hogy tök jól ráérez, szóval alapvetően tudja, ismer, még ha nem is tud rólam mindent. Mármint úgy értve nem tud, hogy nem számolok be neki napról napra arról, hogy mi történik velem, de mégis, egyszerűen ismer. Ez most így furcsán hangzik. A szülők meg a gyerekek kapcsolata olyan, hogy nem ismerik egymást, legalábbis akikkel én találkoztam, nem nagyon ismerik egymást. Ugyanez van nálunk is, de anyám mégis egyszerűen úgy ismer, mint a tenyerét, szóval ez tök furcsa dolog. Végül is nem szoktam vele konkrétan beszélgetni dolgokról. De azért ha úgy adódik, még van időnk egymásra, mert azért ez is fontos hozzá, néha tök jól le szoktunk ülni, amikor főz, vagy valami, és akkor közben elkezdünk beszélgetni. Szóval ha valamikor úgy adódik, akkor igen, de általában nem.

Akkor kevés időt is töltötök együtt?

Hát igen, mert ő reggeltől estig dolgozik tulajdonképpen, és én végül is csak este látom. Meg mondjuk most kezdek el úgy nem otthon lenni, mármint úgy, hogy későn járok haza, szóval sok dolog miatt, így tulajdonképpen ritkán találkozunk. Ráadásul hétfvégén is dolgozik, de hétfvégén én meg állandóan járkálok el ide, oda, amoda. Most fogok dolgozni, akkor ez is közrejátsszik majd, hogy hát végül is kevészer találkozunk.

És milyen voltál régen?

Régen? Teljesen más. Hú, erről nagyon nehéz beszélni. Már csak úgy tudnék erről beszélni, mintha külső ember lennék és akkor tudományosan elmondom a dolgokat ezzel kapcsolatban, holott én ebben éltem. Végül is hat évet húztam le ebben a rétegben meg ebben a körben és tényleg, már csak úgy tudnék erről beszélni, mint egy kívülálló, és úgy meg semmiféleképpen nem akarok, mert ez az életem, végül is a fiatalságom volt. Na mondjuk azért most is fiatal vagyok, de hát végül is 13 éves koromtól ment.

Megkérdezhetem, hogy ez milyen réteg vagy milyen kör?

Én a punkban éltem annak idején. És hát azt hittem, hogy az a jó, de hát én még ma is azt hiszem, hogy az nem volt egy eltékozolt idő, hogy én abban hittem, én meg akartam változtatni nagyon sok mindent annak idején. De hát ez olyan dolog, hogy mint a Don Quijote a szélmalomok ellen egymaga küzd, egyszerűen ez képtelenség. Kellett vagy hat év, hogy belássam ezt a dolgot, meg a többiek is, akik mellettem voltak, elkezdtek változni, szóval úgy éreztem, hogy kezdek egyedül maradni, olyan nagyon-nagyon egyedül. És akkor jöttek azok az érzések, hogy Őristen, hát egyszerűen ezt nem lehet csinálni tovább, mert az az igazság, hogy magamat is kezdtem tönkre tenni agyilag. Mert nem láttam reményt abban, hogy én bármit is tudok ezzel változtatni, vagy elérni, és akkor én is, akaratlanul is elkezdtem változni.

Azt még megkérdezhetem, hogy min akartatok változtatni, ami szélmalomharc volt?

Hát az egész világot szeretttük volna megváltoztatni annak idején, mert nem nagyon tetszettek azok a dolgok, ami körülött minket, és végül is semmi kiutat nem láttunk a jövővel kapcsolatban.

Tudsz konkrétan mondani ilyet vagy nem akarsz?

Konkrétan most nem.

Akkor ennek volt filozófiája?

Persze, volt egy életfilozófia, a punk, és akkor az úgy van, hogy nem mindenki ugyanazt vallja, mert vannak nihilista punkok, anarchista punkok, szóval különbözők.

Te milyen voltál?

Én nihilista, a barátom meg anarchista punk volt, de aztán a végén belátta, hogy annak semmi értelme nincsen, hála istennek. Vannak náci punkok is, azokat gyűlöltem teljes szívemből, de vannak ilyenek is.

Hozzá tartoztak valami balhék is?

Hát persze, hozzá tartoztak, de mi sosem kerestük. Nem, én úgy éreztem, hogy azzal, hogy szétverek egy asztalt, azzal kurvára nem fog megoldódni a probléma. Mondjuk akkoriban úgy volt, hogy ezek a mű-punkok, akik elkezdtek minket utánozni, nagyon sokan voltak ilyenek, azokat nagyon-nagyon utáltam és azokba néha belekötöttem, koncerten, mert egyszerűen idegesített engem meg a barátomat, meg a többieket. Jó, akkor volt egy kis csetepaté. De amúgy soha, értelmetlenül semmit nem rongáltunk meg semmit nem vertünk szét. Voltak olyan emberek, akik mondjuk ebben éltek ki azt, hogy tehetetlenek, nem tudnak semmit csinálni, hogy betörnek egy kirakatüveget. De mi soha nem voltunk mi ilyenek.

És hogy kerültél a punkok közé?

Hát ez a legjobb barátomhoz vezethető vissza. Hetedikben általános iskolában összeismerkedtem ezzel a sráccal, és tök jó barátság alakult ki köztünk, és tudod, így akaratlanul. Fent voltam nála, dumálgattunk, és akkor berakta ezeket a zenéket, és tudod, akaratlanul is megtetszett, és akkor kértem tőle kazettákat. Aztán egyre jobban gyűltek a dolgok, és akkor már kezdtem úgy járni, mint ők, de még nem voltam punk. Még ha azt mondtam magamról, hogy igen, akkor sem, mert még semmi nem alakult ki bennem. Akkor még nem fogadtak be maguk közé, akkor még én is csak elkezdtem. Aztán szépen, ahogy teltek az évek, abban a rétegben voltam, meg abban a közegben, és úgy magamtól kezdtek kialakulni ilyen életérzések. És így szép lassan bennem is kialakult egyfajta életfilozófia, ha lehet ilyet mondani. Aztán végül is így, egymás hatására, elkezdtünk járni koncertekre. Utána már nem volt semmi probléma. Akkor már teljesen befogadtak maguk közé.

És ennek volt köszönhető, hogy nyolcadikban rosszak voltak a jegyeid?

Nem, én világ életemben rosszul tanultam. Én mindig egy olyan gyerek voltam, hogy igényeltem azt, hogy külön foglalkozzanak velem, hát úgy, hogy nem 40 emberrel együtt. Szóval nekem ez kell, meg egy csomó más mindenben a mai napig igaz rám, hogy én igénylem azt, hogy törődjenek velem. Szóval ez sosem befolyásolta a tanulást. Jó, persze még jobban nem tanultam, de azelőtt sem tanultam semmit, sőt ugyanaz volt, szóval ez nem befolyásolta a dolgot. Attól kezdve kezdtem el úgy tanulni, hogy nem foglalkozott senki velem, mert apám elment, merthogy ő elég szigorú ember volt és én azért féltem tőle, de inkább úgy-mond tartottam tőle. De hát akkor még olyan kicsi voltam, 9 éves. Anyunak meg dolgozni kellett, mert akkor éhen haltunk volna, a nagymamára is, mert a nagymama már nagyon idős, majdnem rokkant, kerettel jár, ami azért már elég durva dolog, éjjel-nappal kellett anyámnak dolgozni. Én meg csak kallódtam. Semmilyen ösztökélő erő nem volt, mert azért egy tíz éves gyereknek nincs kialakult dolog, ami már érdekelt volna. Aztán tudod, utána már, ahogy idősebb lettem, akkor már jött ez a dolog és emiatt.

Milyen középiskolába jártál?

Egészségügyi szakközépiskola volt.

És, hogy kerültél te egészségügyibe?

Hát úgy, hogy tovább kellett tanulni valahol, szóval nagy nehezen. Inkább az általános volt, ami nagyon durva volt, mert legalább hét iskolába jártam.

Ez, hogy jött ki?

Hát ez úgy jött ki, hogy minden félévben szinte eltanácsoltak a külsőm miatt, meg ötödikben, hatodikban magatartási problémák miatt, meg hát a tanulmányi problémák miatt szépen kivágtak az iskolából. De a csúcsformám az hetedik környékén csúcsosodott ki, amikor már taréjjal jártam, és hát az nem megy, az közegellenes. Szóval a végén már csak egyetlenegy általános iskola fogadott engem, a Szabadság úti iskola, de az is csak azért, mert anyám, nagyon ki volt borulva, sírt, és az igazgató úr, egy férfi volt, fél éve volt hátra, mert rákos volt, és tudta, hogy meg fog halni és akkor szerintem egy ilyen jó cselekedet végett, meg hát anyámra való tekintettel megengedte, hogy befejezzem azt a félévet. Még ha nagyon szarul is ment, azért ott egy kicsit összekaptam magam. Úgy kaptam össze magam, hogy ne bukjak meg, de úgy érzem, hogy nem is buktattak volna meg, csak azért, hogy végezzem el az iskolát. És azt elvégeztem, és ugye, nem tanultam soha jól és anyám bement az önkormányzatba és ott összeismerkedett egy nővel, aki tök rendes volt, mert segített végül is iskolát keresni, és hát nagy variáció nem volt, ez az egy lehetőség volt, és akkor oda végül is oda bekerültem.

És milyen volt az iskola, mennyire érdekelt az egészségügy?

Semennyire. Hát ugye egészségügy, köpenyben kell nyomni, meg fehér cipő, fehér zokni, szóval ott a rend, fegyelem fontos. És akkor is tarajom volt, megláttak, és mondták: ezt nem, ezt nem, mindent, de ezt nem. És akkor mondom: én sem. És akkor végül is annyira meghunyászkodtam, hogy nem felállított taréjjal mentem vizsgára, hanem oldalra volt fésülve, de vörös volt akkor a hajam, tűzvörös, és oldalra volt fésülve, és tarkopasz volt. És akkor mondták, hogy így sem. Hát mondom, ez a maximum, ennél többet én nem tudok engedni. Ilyen szöges nyakörvvel meg láncokkal meg bakancssal, meg mindennel nyomtam, szóval ott fél évet tudtam csak lehúzni.

És volt kórházi gyakorlat?

Na hát oda már szerencsére nem jutottam el, de tuti, hogy kivédtem volna, ha odáig elfajul a dolog. Egy év kellett ahhoz, hogy valakit kiküldjenek kórházba, szóval nekem egy fél év bőven elég volt.

És akkor miért jöttél el, vagy hogy jöttél el?

Hát kirúgtak, egyszerű volt ott is. Úgy kirúgtak, mint a sicc. Végül is eltanácsoltak. Nem rúgtak ki, mert mondták, hogy állapodjunk meg, behívták anyut is, hogy állapodjunk meg abban, hogy őnmaga fog innen elmenni. Megállapodtunk, én mentem el. Aztán ott is teljesen bomlasztottam, mondom ne hülyéskedjete már, mert ott csak lányok voltak szinte, ebből ti nem fogtok megélni, egy kórházi fizetésből, nem kéne ezt csinálni. Bomlasztottam a rendet, egy csomóan hallgattak rám, aztán a vége az lett, hogy legalább 5–6 lány eljött, megfogadták a tanácsomat.

És milyenek voltak ott a tanárok, a tanulás?

Jaj, rend, fegyelem, figyelem. Nem volt izé, minden órán dolgozat volt.

És tanultál?

Á, egyszer sem. Semmit. De hát ott olyan volt, hogy így kell megállni, izé, jelentés, minden, tudás, stb., stb., ott nem volt kecmec.

És, hogy bírtad, ha nem bírsz egy helyben megülni?

Hát nehezen, nagyon nehezen, azért sokszor kiküldtek. Végül is elhülyéskedtünk az órán meg elbeszélgettünk, szóval így elmentek az órák, de volt egy csomó, amiről kiküldtek, meg mondták, hogy be se gyere inkább. Hú, azok az évek jó, hogy elmúltak. Ennek örülök, mert hú, azért az elég durva volt.

És mi lett utána, hogy kikerültél ebből az egészségügyiből?

Hát utána elment mindentől a kedvem. Mondom, nem fogok én iskolába járni, leszarom az egészet, nem érdekel, vagy hát nem mondtam, mert nem lehetett velem akkor beszélni. Anyám egyszerűen elkezdett keresni dolgokat, hogy milyen lehetőségek vannak, mert azért 8 általános az nem egy nagy dolog tulajdonképpen. Aztán egy fél évnél el kellett telnie, mire megtalálta ezt az iskolát. És akkor mondta, hogy van ez, ó, mondom, én hallani sem akarok róla, meg nem érdekel ez az egész ügy, ahogy van. Én nem akarok semmit, nekem elég a punk, leszarok mindent, nem érdekel ez az egész világ meg ez az egész élet, kész, vége. Aztán megfogott és elhozott, mert mondta, hogy magamtól én az életben nem jöttem volna el.

És akkor neked elegend volt már az egész punkból?

Nem, nem abból, az életből volt elegend. Szóval ez annak a következménye volt. Nem is akarok élni, meg semmi értelme semminek, az egész nihilista szöveg.

És most már milyenné változott az életfilozófiád?

Nagyon sokszor rám szokott törni a mai napig is a depresszió. Bár most már inkább úgy vagyok a világgal hogy ugyanúgy nem tetszik, de mit tudok ellene csinálni? Beletörődtem, maradunk ennyiben, beletörődtem. De engem most az a probléma foglalkoztat a legjobban, hogy szeretnék egy olyan embert találni, akivel maximálisan egy hullámhosszon vagyunk, együtt tudunk beszélgetni, eljárkalni... A szeretet érzése még a mai napig bennem van, de most már máshogy, mint annak idején. Ez nagyon fontos számomra, és ezért járkálok el több helyre, hátha talállok egy olyan embert, aki megfelel ilyen szempontból. Most már azt hiszem, sokkal jobb cselekedni, ténykedni, csinálni a dolgokat, szóval változtam ilyen szempontból, de azért be kell vallani őszintén, hogy azért néha rám szokott törni a depresszió.

„Semmit nem tudnak rólam”

Mióta vagy állami gondozásban?

Három éves korom óta. 1986-ban kerültem Budapestre egy másik gyermekotthonba. Ez elég erősen eltért az előző gyermekotthontól. A légkör is meg az anyagi háttér is. Végül is nyugodtan elmondhatom, hogy olyan gyermekotthonba kerültem Budapestre, ami Magyarország legfejlettebb gyermekotthonai közé tartozik. Szerintem a legjobb is.

Mennyire érezted itt jól magad?

Az előző gyermekotthonban szerintem sokkal nagyobb összetartás volt, amikor az emberek bajban vannak, akkor sokkal nagyobb az összetartás. Ott elég sok probléma volt és elég durva dolgok történtek. Azok az emberek, akik kívülről látták az egészet, teljesen meg voltak hatódva. Persze nem tudták, hogy baromi sokat szenvedünk. Mindig azt szoktam mondani, hogy kívülről ragyog, belül meg rohad az egész. Elég sok fájdalmas dolgon keresztülmentem. Talán még a minimális szeretet sem volt meg azokban a pedagógusokban, akik tanítottak.

*Mennyit foglalkoztak veletek?

Volt, aki többet, volt aki egyáltalán nem foglalkozott velünk. Nagyon ritka volt a jó nevelő. Nekünk a nevelőkről abszolút negatív képünk volt. Csak a rosszat láttuk. Ez kicsit elkésért. Gondolkoztam azon, hogy mi lesz tíz éve múlva. Láttam a többieket, a nagyobbakat, akik abszolút elzüllöttek. Mostanáig már börtönben csücsülnek, meg körözik őket. Ez azért van, mert ezek a nevelők csírájában elfojtották azt, hogy ezekből az emberekből az értékes

tulajdonságok kifejlődjenek. És mi ennek a következménye? Hogy bűnözők lettek, csalók lettek.

Hogyan kerültél át a második kerületbe?

Másodikos voltam, indultam haza az iskolából, a táskámat húztam a földön, lezuillott kis zacis gyerek. Amikor hazaértem, behívtak az irodába, ott két ember várt rám, egy házaspár. Az volt az első kérdésük, hogy szeretem-e a cicákat. Mondom, persze. Megkérdezték tőlem, hogy nem akarok-e karácsonykor hozzájuk menni. Ez egy idős házaspár volt, mind a kettő tanár, az egyik adjunktus, a másik docens. Baromira megörültem, felcsillant egy kis remény a menekülésre.

Miért téged választottak?

Nem tudom, fogalmam sincs. De a nevelőanyámmal annyira hasonlítottunk, hogy mindenki azt hitte, hogy én a saját gyereke vagyok.

Ő a nevelőanyád lett később?

Igen. Többször kimentem hozzájuk karácsonykor, húsvétkor, nyári szünetben, meg ha teheték, hétfvégén is kivettek. De sajnos, voltak elég súlyos dolgok, amikor visszamentem a gyermekotthonba, állandóan bögtem. Elkapott az egyik szadista állat mindig és jól megvert minden ok nélkül. A csomagokat, amiket küldtek, mindig felbontották, kivették maguknak, ami kell, elég bunkók voltak. Volt egy szadista nevelő, aki nagyon szerette, ha én sírtam. Szadista volt, na. Minden ok nélkül bevitt a raktárba és megvert. Élvezte, hogy ha a jóból visszajövök, egyből megvert. Közel voltam ahhoz, hogy összeroppanjak, nagyon rossz volt ez a váltás. Mindig szembesített azzal, hogy te most itt vagy. Nem különbözöl a többitől mert neked most van két ember. Nem különbözöl a többitől, ugyanúgy kapod a verést. Aztán később, 1986-ban ők hoztak fel Budapestre, elintézték, azt hiszem, illegálisan. Amikor 6.-os voltam, megkérdezték, hogy nem akarok-e örökbe kimenni hozzájuk. Azt mondtam, hogy majd ha 8.-os leszek, szeretném kijárni az általános iskolát, és majd utána. Aztán ez nem történt meg, elhalt a dolog. De nem is bánom, mert nem akartam kimenni hozzájuk.

Miért nem akartál kimenni?

Azért nem akartam, mert amikor K.-ból eljöttem, akkor is nagyon rosszul éreztem magam. Örülöm kellett volna, hogy úristen, megszabadulok ettől a pokoltól, de közben egy csomó régi emlékem volt. Voltak azért szép emlékek, balhék meg csintalanságok, azért ezek az emlékek felhalmozódtak. És így rossz volt. Végül is ott, abban a környezetben én már felmutattam valamit. Sok rajzversenyt megnyertem, ott már mindenki ismert és úgy ismertek, mint a gyermekotthon legjobb rajzolóját. Kicsit azért kivélt is tetek velem, a nevelők nem, ők mindig elagyabugyáltak. Csak úgy általában, ha jöttek vendégek, mindig bemutatnak. Ez jólesett. Akkor már elkezdődött a TV-szereplésem. Ott már megszereztem valamit. Mikor szembesültem azzal, hogy feljövök, úgy éreztem, hogy előről kell kezdenem egy csomó mindent, hogy elfogadjanak. Mert tudtam, hogy más vagyok, a nemzetiségem miatt is. És iszonyatosan rettegtem. Hallottam, hogy egy sokkal fejlettebb gyermekotthonba kerülök, a tanulás szempontjából meg minden. Meg több lehetőség is van. Baromira megijedtem, mert végül is én nem tanultam meg rendesen írni, olvasni. Nagyon félttem. Később ezt elég rendesen bepótoltam az általános iskolában. De akkor nagyon alacsony szinten voltam, mit keresek én itt. Főleg a beszédképességgemmel volt baromi sok probléma. Az óvodában gondolj el egy gyereket, aki ül a széken és komolyan gondolkozik, ráncolja a homlokát, egy kis roma gyerek. Az óvónők ezt nagyon szerették, egyébként az óvodában éreztem a legjobban magam. Az óvónők imádtak. Állandóan kuss-ban voltam. Azt hitték, hogy fo-

gyatékos vagyok, mert ülök a széken, lógatom a lábam és nem csinálok semmit, a méhecskét zárom a dobozba. Nagyon keveset beszéltem. Mikor ide feljöttem, nagyon megrémültem, mert baromi sokat kellett beszélni, hogy ki vagy meg mi vagy. K.-ban nem kellett sokat pofáznom, mert ismertek. Itt, amikor feljöttem, nem tudtak semmit rólam, nem tudták a múltamat. Végül is rákényszerültem arra, hogy beszéljek, és baromira utáltam beszélni. Annyira kezdtem aztán belejönni, hogy mire 8.-os lettem, be nem állt a pofám, én lettem a mókamester. Gondolom, ismered ezt a bohóctípust, aki állandóan hülyéskedik. De itt hiányoztak ezek a jó kis zacis élmények, a balhék, hogy szúrjunk ki a nevelővel, hogy jó íze legyen a dolognak. Ezek hiányoztak, mert én itt kicsit konzervatív, kicsit merev embereket találtam. Elkezdtem feltűnősködni, meg ugra-bugráltam, állandóan annyi balhém volt, hogy eszméletlen. Nagyon jópofa balhék. Megeredt a nyelvem 8.-ban.

Általános után felvettek a Képző- és Iparművészeti SZKI-ba. Az első év nagyon jó volt, akkor még klassz kis élet volt. Elszállt emberkéekkel volt tele az iskola. Megbuktam, matekból meghúztak, ami elkerülhetetlen volt, matekból buktam már általános iskolában is. Egyéb-ként nagyon megdöbbenek a nevelők: Z.-t felvették a Képzőbe, úristen. Mindenki engem istenített. Teljesen el voltak szállva. Ettől kezdve olyan díszpinty lettem, hogy valami eszméletlen. Jöttek a külföldiek, állandóan mutogattak mint valami állatkerti majmot. Nahát, ezzel egy kicsit tele volt a tököm. Egy kicsit zavart, állandóan ugyanazt kellett elmondanom. Először egy kicsit élveztem, hogy kivéltel tesznek velem. Először jó volt, de aztán elkezdett elegendő lenni. Kezdték valamit látni, valami kezdett nem stimmelni. S akkor kezdtem azt látni, hogy kívül csillog, belül rohad. Mert az ételben nincsen vitamin. Elkezdtem ilyeneket látni, hogy építik újjá a pavilonokat, meg tenispályát építenek meg dísztermet, meg egy csomó baromi drága dolog van, és tényleg úgy néz ki, mint egy gyógy-szanatórium vagy üdülőhely. A gyerekek meg baromi rosszul érezték magukat és szenvedtek. Öngyilkosságot kíséreltek meg a gyerekek. Szóval, több öngyilkossági kísérlet volt, mint lenni K.-ban. Ez szerintem azért van, mert egyszerűen el van fojtva bennük valami, amit nem tudnak kiadni. Végül is a nevelők ott vannak, de nem hallgatják meg igazán a problémájukat. Nem tudják senkinek elmondani a problémáikat. Ez nagyon lehúzza az egésznek a színvonalát. A nevelők gyűlölik egymást. Egymás háta mögött beszélnek. Szóval, elég durva dolgok történnek ott. És ezt a gyerekek nem látják. Én, amikor kikerültem, akkor kezdett kinyílni a szemem, hogy úristen, mi történik itt. Mindenki mindenkinek betesz. Itt a gyerekek Barbie babát kapnak karácsonyra, meg kurva jó cuccokat, meg kapnak ruhapénzt meg zsebpénzt. De igazából nem foglalkoznak velük.

És mi lett a nevelőanyáddal?

A nevelőanyám baromi nagy szeretethiányban szenved, azért van neki nem tudom, hogy hány macskája. A férje nem papucs, csak olyan, aki semmit nem szól. Ha kell, akkor megmondja a magáét meg odacsap, de nem érdekli őt. A munkájának a rabja lett, és csak azzal foglalkozik. A kutatóintézetben konferenciákon vesz részt, külföldre megy állandóan. Most már nem annyira, de régen állandóan az volt. Nekem elegendő lett ebből az egészből. Hétvégenként, amikor mentem, soha nem volt ott a nevelőapám. Mindig az anyám volt ott, aki állandóan a hülye macskáival volt elfoglalva. Én meg hazamentem, leültem a TV elé és néztem. Így távoztam vasárnap este.

És akkor milyen kapcsolat volt közöttetek?

Semmilyen. Éppen ez az.

Csak annyi, hogy ott voltál?

Csak annyi. Nagyon aranyosnak találtak, mikor kicsi voltam, baromi aranyos voltam meg szép gyerek voltam. Végül is ők azt akarták látni – most nagyon durva leszek –, hogy ott

fekszem a karácsonyfa alatt és tologatom a kisvonalot. Ezek nagyon szép dolgok voltak. Akkor ragyogott az arcuk, meg tökre örültek, hogy van egy gyerekük és tologatja a vonatot. Így elvultunk. De ahogy nőttem, egyre jobban nem fogadtak el, egyre nagyobb összecsapásaink voltak. A lányokkal való találkozásom engem kikészített. Az első randimnál, amikor felhívott a lány és azt mondta, hogy találkozunk, rohantam oda a nevelőapámhoz és mondtam neki: képzeld, felhívott az egyik csaj és azt mondta, hogy találkozunk, és megyek oda a Mechwart térre. Erre képzeld, nem engedett el. Az első randimra. Hát hülyét kaptam. Azt mondta, hogy a felelősség rajta van és neki vigyázni kell rám. Majd ha a gyermekotthonban hív fel a lány, akkor elmehetsz, de amíg nálunk vagy, nem mehetsz el. Ez így működött. Ettől kaptam idegbajt. Kinyitottam az ablakot és ordibáltam, hogy nekem soha nem lesz barátnőm, soha nem lesz feleségem, én homokos leszek. Elkezdtem lázadni, de nagyon keményen. Nagyon idegbeteg voltam, rettenetes volt. Végül is túléltem de e körül nagyon sok probléma volt.

És akkor teljesen megszakadt a kapcsolatotok?

Nem szakadt meg teljesen, sőt még most is tartom velük a kapcsolatot. Sőt, a nevelőapám most csinált egy könyvet és én is fogok bele illusztrálni. Szóval, tartom velük a kapcsolatot. A nevelőanyám teljesen megbolondult, az anyám tényleg skizofrén, elmebeteg lett. Mindenki tudja, az apám is. Gyilkossággal fenyegetőzik, ha orvost lát. Soha nem láttam még ilyen rossz állapotban. Szellemekkel beszél meg ilyenek, látomásai vannak. Engem sem enged be a lakásba, mert nem ismer fel.

A nevelőapáddal valamennyire jóban vagy?

Vele igen, nagyon sajnálom őket. Nem az, hogy szeretem őket, inkább sajnálom őket. Végül is érzem, hogy baromi sokat köszönhetek nekik. Ha ők nem lettek volna, biztos, hogy ott maradok abban a mocskokban. Érzem, hogy kurva sokkal tartozom nekik. Nem tudom, hogy hogyan adjam nekik vissza. Már rengeteg képet vittem nekik, rajzokat. De nem sok időt adok nekik. Mind a ketten betegek.

A saját családotod nem ismered?

A saját családomat nem ismerem, bár nekem három lánytestvérem van, van egy húgom és két nővérem. A második nővéremet ismerem a legjobban az egész családból, ő volt az, aki eljött, de nagyon sokszor nem engedték be, ahogy az apámat és az anyámat sem engedték be.

Miért?

Ezt én sem tudom, a mai napig sem tudom megfejtetni. Egyszerűen letagadtak engem. Mondták, hogy elment a Z. kirándulni vagy nincs itt, most beteg vagy kórházban van. Mert mindig úgy volt, hogy a zacis gyerekeknek vasárnap volt a látogatás, minden vasárnap. Mindig lelekedtünk, jöttek a szülők és mi mindig lelekedtünk. Elég szar volt. Mindig megláttam, hogy jön be az apám vagy az anyám vagy a nővérem. Azt láttam, hogy valamilyen igazgatóhelyettest hívják. Ez olyan volt, hogy úristen, valamit gyorsan el akarnak háritani. Ezt a nagy lendületet az igazgatónőben is éreztem, ahogy odaállt, és az arcára kiült az idegesség, meg a fontoskodás. Mindig odaállt és csak azt láttam, hogy tátognak. És akkor elmennek. Ezt nem értettem, és senki nem értette a csoporttársaim közül. És a nővérem pont ezért, mert őt sem engedték be, ő nem csak hétfégenként akart jönni, hétköznap is be akart mászni. Kitaláltunk egy marha jó taktikát. Tudod, a kis zacis gyerekeket kiengedik az udvarra, hogy most játszatok két óráig. Senki nem mehet be. Nagyon sokszor az volt, hogy a nevelő ott ült a bejárat előtt és senkit nem engedett be az épületbe. Ha tél volt, ha ősz volt és esett az eső, akkor is kinn kellett lenned a rohadt udvaron. Annyira gyűlöltem, hogy iszonyat. Amikor csípős hideg volt, ott kellett lenni kesztyű nélkül. Majd megfagytam. Már

mondtam, hogy én olyan gyerek voltam, aki nem nagyon szeretett beszélgetni. Ott ültem egy gumitömlőben és majd megfagytam. A nővérem meg megcsinálta, hogy beugrott a kerítésen és elvitt egy félórára. Elvitt egy cukrászdába vagy fagyaltozóba vagy bárhova. Kocsmába is elvitt és mindig elélem rakott egy csomó kaját és telezabáltatott. Mindig azt mondta, hogy most ehetsz. Tudta, hogy benn éhezünk, nem kapunk elég kaját. Semmi pótvacsonya nem volt. Akkor ettél, amikor volt. Hihetetlen. És halálra zabáltatott. Összeszűkülte gyomrommal egy kis összeesett gyerek nem tud annyit enni egyszerre. És mindig időben visszacsempészett az udvarra a kerítésen át. Soha senki meg nem tudta azóta se. Tök jó volt.

Végül is a szüleiddel nem is találkoztál?

Az apámmal találkoztam egyetlenegyszer, ill. kivitt magához Húsvétkor. Hú, hát az egy nagyon nagy dolog volt, viszont egy óriási csalódás is. Akkor tudtam meg, hogy az anyám meg az apám elváltak. Az apám egy alkoholista, akkor jöttem rá. Akkor találkoztam a húgommal életemben először, egy ilyen kis méregzsák volt.

Miért volt csalódás? Valami nagyot vártál tőle?

Az egyik csalódás az volt, hogy én az anyámat kerestem. Én jobban szerettem volna látni az anyámat, mint az apámat. Az apám az óvodában soha nem látogatott meg. Az anyám viszont az óvodában meglátogatott, és én kurvára örültem neki. Nem tudom miért, én soha nem ismertem az anyámat, csak így látásból. Meg annyit láttam, hogy mosolyog. Gyönyörű nő volt. Nagyon jól éreztem magam vele és ez tök nagy élmény volt. Volt benne valami, amit soha nem fogok érezni. Az anyám biztos, hogy jó volt hozzám, azt tudom. A nővérem később elmondta, amikor már úgy érezte, hogy elég nagy vagyok hozzá, hogy az apám tehet mindenről és az anyám nagyon szeret engem. Azt mondta, hogy az anyámat ne ítéljem el és ne utáljam, mert az apám tehet mindenről. És amikor elvitt az apám hozzájuk, bemutatott egy nőnek, és azt mondta, hogy az az én anyám. Kiderült, hogy az élettársa volt, és azt hazudta nekem, hogy az az én anyám. Pedig az nem az én anyám volt, mert én emlékeztem az anyámra.

Kiskorodból, hároméves korodból!

Óvodából.

Mikor óvodás voltál, akkor még látogatott a mamád?

Persze.

És utána már nem?

Utána már nem. Mikor bekerültem az iskolába, akkor nem engedték be az anyámat. Nem értem, hogy miért. És akkor apám be akarta nekem mesélni nekem, hogy az az én anyám. Akkor egy kicsit megzavarodtam.

Mondtad neki, hogy te tudod, hogy nem ő a te anyád?

Nem mondtam semmit, mert nem mertem. Az apámat sem ismertem és nagynak láttam meg szélesnek. Nem mertem szólni. Egy vadidegen ember volt. Fogta a kezemet és mentünk az utcán. Egész húsvéti szünet alatt nem foglalkozott velem semmit. Jöttek ilyen cigányasszonyok, én meg ott ültem, lógattam megint a lábamat, és néztem előre. Semmi nem történt. Az volt a jó, amikor a nővérem meg a húgom meg néhány ilyen kis romagyerek elmentünk a nagymamához, az ún. nagymamához, én nem is tudom, hogy kinek a nagymamája volt. Komolyan, csak annyit tudtam, hogy ez egy nagymama. Az volt a furcsa, hogy nem cigány volt, fehér ember volt és egy normális nagymama. Eléggé le volt pusztulva szegénykém. És akkor a nővéremmel meg a húgommal meg a többi gyerekkel futkostunk össze-vissza, jól éreztük magunkat. Ez egy kellemes szünet volt. Akkor harapott meg az első kutya.

Utána visszamentél az intézetbe?

Utána visszamentem az intézetbe.

Utána nem is kerestél az apád?

Nem, de utána se az apám, se az anyám nem tudott semmit rólam. Ma sem tudnak semmit.

Nem tudják, hogy hol vagyok, nem tudják, hogy ki vagyok, semmit nem tudnak rólam.

Té sem kerested őket?

Nagyon sokszor megfordult a fejemben és nagyon sokan mondták, hogy keressem meg az anyámat. Hogy egyáltalán többet tudjak meg arról, hogy ki vagyok. Kicsit azért félek. Majd, hogyha erősebbnek érzem magam. Félek, hogy valami kellemetlennel szembesülök. A másik pedig az, amitől félek, hogy ahhoz képest, hogy honnan jöttem, elég jól állok szerintem. S attól félek, hogy ha meglátom a húgomat, aki el van züllyve és nem tudok segíteni rajta, az nagyon szar lenne. Meglátnám a húgomat, aki lezüllyött és visszajönnék, mintha mi sem történt volna. Mindig úgy képzeltem el, ha megerősödöm, nagyon erős leszek majd akkor, és talán tudok segíteni. Én nem azt akarom eljátszani, hogy megnézem a zebrát, mint az állatkertben, hogy milyen csíkos. Végül is a családtagjaimról van szó.

(Az interjúkat Csáki Anikó készítette)

